

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B** **ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 492/2011**

z dnia 5 kwietnia 2011 r.

w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii

(tekst jednolity)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 141 z 27.5.2011, s. 1)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r.	L 107	1	22.4.2016
► <u>M2</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1149 z dnia 20 czerwca 2019 r.	L 186	21	11.7.2019

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY (UE) NR 492/2011**

z dnia 5 kwietnia 2011 r.

w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii

(tekst jednolity)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

ROZDZIAŁ I

**ZATRUDNIENIE, RÓWNOŚĆ TRAKTOWANIA I RODZINY
PRACOWNIKÓW**

SEKCJA 1

Dostęp do zatrudnienia

Artykuł 1

1. Każdy obywatel państwa członkowskiego, bez względu na miejsce zamieszkania, ma prawo do podjęcia działalności jako pracownik najemny i prowadzenia tej działalności na terytorium innego państwa członkowskiego, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudnienia obywateli tego państwa.

2. W szczególności przysługuje mu, na terytorium innego państwa członkowskiego, takie samo pierwszeństwo w dostępie do oferowanego zatrudnienia, z jakiego korzystają obywatele tego państwa.

Artykuł 2

Każdy obywatel państwa członkowskiego oraz każdy pracodawca prowadzący działalność na terytorium państwa członkowskiego mogą wymieniać się swoimi ofertami zatrudnienia i wnioskami o zatrudnienie, zawierać i wykonywać umowy o pracę, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, w sposób wolny od dyskryminacji.

Artykuł 3

1. W ramach niniejszego rozporządzenia nie stosuje się przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych lub praktyk administracyjnych państwa członkowskiego, jeżeli:

- a) ograniczają lub uzależniają one od spełnienia warunków, które nie dotyczą obywateli tego państwa, oferowanie pracy i ubieganie się o nią, dostęp do zatrudnienia i jego wykonywanie przez cudzoziemców; lub
- b) mimo iż mają one zastosowanie bez względu na przynależność państwową, ich wyłącznym lub głównym celem lub skutkiem jest niedopuszczanie obywateli innych państw członkowskich do oferowanego miejsca pracy.

Akapit pierwszy nie dotyczy warunków odnoszących się do znajomości języków wymaganej ze względu na charakter oferowanego miejsca pracy.

▼B

2. Przepisy lub praktyki państwa członkowskiego, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, obejmują w szczególności takie przepisy lub praktyki, które:

- a) wprowadzają obowiązek zastosowania specjalnych procedur rekrutacji cudzoziemców;
- b) ograniczają zamieszczanie w prasie lub za pośrednictwem innych mediów ofert zatrudnienia lub uzależniają taką możliwość od spełnienia warunków innych niż te, które mają zastosowanie do pracodawców prowadzących działalność na terytorium tego państwa członkowskiego;
- c) uzależniają dostęp do zatrudnienia, w odniesieniu do osób, które nie mieszkają na terytorium tego państwa, od spełnienia warunku rejestracji w urzędach pracy lub utrudniają rekrutację imienną pracowników.

Artykuł 4

1. Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, które ograniczają liczbowo lub procentowo zatrudnienie cudzoziemców w przedsiębiorstwie, branży, regionie lub w skali kraju, nie mają zastosowania do obywateli innych państw członkowskich.

2. W przypadku gdy w państwie członkowskim przyznanie przedsiębiorstwu jakichkolwiek korzyści jest uzależnione od minimalnego odsetka zatrudnionych w przedsiębiorstwie pracowników krajowych, obywatele innych państw członkowskich są liczeni jako pracownicy krajowi, z zastrzeżeniem dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ⁽¹⁾.

Artykuł 5

Obywatel państwa członkowskiego, który poszukuje zatrudnienia na terytorium innego państwa członkowskiego, uzyskuje tam taką samą pomoc, jakiej biura pracy w tym państwie udzielają swoim obywatelom poszukującym zatrudnienia.

Artykuł 6

1. Nabór i zatrudnianie obywateli jednego państwa członkowskiego na stanowisko pracy w innym państwie członkowskim nie mogą być uzależnione od kryteriów zdrowotnych, zawodowych lub innych, które mają charakter dyskryminujący ze względu na przynależność państwową w porównaniu z kryteriami stosowanymi wobec obywateli innego państwa członkowskiego, zamierzających wykonywać tę samą działalność.

2. Od obywatela dysponującego imienną ofertą zatrudnienia od pracodawcy działającego na terytorium państwa członkowskiego innego niż to, którego jest obywatelem, można wymagać przejścia testu sprawdzającego umiejętności zawodowe, jeżeli pracodawca, składając swą ofertę zatrudnienia, wyraźnie tego zażąda.

*SEKCJA 2****Zatrudnienie i równość traktowania****Artykuł 7*

1. Pracownik będący obywatelem państwa członkowskiego nie może być, na terytorium innego państwa członkowskiego, traktowany – ze względu na swą przynależność państwową – odmiennie niż pracownicy

⁽¹⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

▼B

krajowi pod względem warunków zatrudnienia i pracy, w szczególności warunków wynagrodzenia, zwolnienia oraz, w przypadku utraty pracy, powrotu do pracy lub ponownego zatrudnienia.

2. Pracownik taki korzysta z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych, jak pracownicy krajowi.

3. Pracownik taki ma też, na tej samej podstawie i na tych samych warunkach co pracownicy krajowi, dostęp do szkolenia w szkołach zawodowych i ośrodkach doskonalenia zawodowego.

4. Wszelkie postanowienia porozumień zbiorowych lub indywidualnych lub inne zbiorowe regulacje dotyczące dostępu do zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy oraz zwolnienia są nieważne z mocy prawa w zakresie, w jakim określają warunki dyskryminujące pracowników, którzy są obywatelami innych państw członkowskich, lub upoważniają do stosowania takich warunków.

Artykuł 8

Pracownik, który jest obywatelem państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, korzysta z prawa do równego traktowania w zakresie przynależności do związków zawodowych i wykonywania praw związkowych, w tym również prawa do głosowania i zajmowania stanowisk administracyjnych i kierowniczych w związku zawodowym. Może być wyłączony z udziału w zarządzaniu instytucją prawa publicznego oraz sprawowania funkcji publicznej. Ponadto korzysta z prawa do udziału w organach reprezentacji pracowniczej w przedsiębiorstwie.

Akapit pierwszy nie narusza ustaw lub rozporządzeń w niektórych państwach członkowskich, które przewidują szerszy zakres praw dla pracowników pochodzących z innych państw członkowskich.

Artykuł 9

1. Pracownikowi, który jest obywatelem państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, przysługują wszelkie prawa i korzyści przyznawane pracownikom krajowym w sprawach mieszkaniowych, w tym również w zakresie możliwości nabycia prawa własności do lokalu, który jest mu potrzebny.

2. Pracownik, o którym mowa w ust. 1, może, na tej samej podstawie co pracownicy krajowi, wpisać się na listy osob ubiegających się o mieszkania w regionie, w którym jest zatrudniony, jeżeli takie listy istnieją, oraz korzystać z wynikających z tego korzyści i pierwszeństwa.

Członkowie jego rodziny pozostający w państwie, z którego przybył, traktowani są w tym celu jak mieszkańcy wspomnianego regionu, w zakresie, w jakim pracownicy krajowi korzystają z podobnego domniemania.

▼ B

SEKCJA 3

Rodziny pracowników*Artykuł 10*

Dzieci obywatela państwa członkowskiego, który jest lub był zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, mają dostęp do powszechnego systemu kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa, jeżeli dzieci te mieszkają na jego terytorium.

Państwa członkowskie wspierają inicjatywy pozwalające tym dzieciom na uczestniczenie we wspomnianych zajęciach w możliwie najlepszych warunkach.

ROZDZIAŁ II

**KOJARZENIE OFERT ZATRUDNIENIA I WNIOSKÓW
O ZATRUDNIENIE ORAZ ICH RÓWNOWAŻENIE**

SEKCJA 1

Współpraca między państwami członkowskimi oraz z Komisją▼ M1

▼ B

SEKCJA 2

***Mechanizm równoważenia ofert zatrudnienia i wniosków
o zatrudnienie****Artykuł 13*▼ M1

▼ B

SEKCJA 3

Środki regulacyjne służące kontroli równowagi rynku pracy▼ M1

▼ B

SEKCJA 4

Europejski Urząd Koordynacji▼ M1

ROZDZIAŁ III

**ORGANY ZAPEWNIAJĄCE ŚCISŁĄ WSPÓŁPRACĘ PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH SWOBODNEGO
PRZEPLYWU PRACOWNIKÓW I ICH ZATRUDNIANIA***SEKCJA 1****Komitet Doradczy****Artykuł 21*

Komitet Doradczy jest odpowiedzialny za wspieranie Komisji w badaniu kwestii wynikłych podczas stosowania Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i środków podejmowanych w ramach jego stosowania w sprawach związanych ze swobodnym przepływem i zatrudnianiem pracowników.

Artykuł 22

Do kompetencji Komitetu Doradczego należy w szczególności:

- a) badanie problemów związanych ze swobodnym przepływem i zatrudnianiem pracowników w ramach krajowych polityk zarządzania siłą roboczą, w celu koordynowania polityki zatrudnienia państw członkowskich, co przyczyni się do rozwoju gospodarek i poprawy równowagi na rynku pracy;
- b) ogólne badanie skutków stosowania niniejszego rozporządzenia i ewentualnych dodatkowych przepisów;
- c) w stosownych przypadkach, składanie Komisji uzasadnionych wniosków o zmianę niniejszego rozporządzenia;
- d) wydawanie, na żądanie Komisji lub z własnej inicjatywy, uzasadnionych opinii w kwestiach ogólnych lub zasadniczych, w szczególności dotyczących wymiany informacji o sytuacji na rynku pracy, o przemieszczaniu się pracowników między państwami członkowskimi, o programach i środkach służących rozwojowi doradztwa i szkolenia zawodowego, które mogą przyczynić się do większej swobody w przepływie i zatrudnianiu, a także o wszelkich formach pomocy pracownikom i ich rodzinom, w tym pomocy społecznej i mieszkaniowej.

Artykuł 23

1. Komitet Doradczy składa się z sześciu członków z każdego państwa członkowskiego, z czego dwóch reprezentuje rząd, dwóch związki zawodowe a dwóch organizacje pracodawców.

2. Dla każdej z kategorii, o których mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie powołuje jednego zastępcę członka.

▼B

3. Kadencja członków i ich zastępców trwa dwa lata. Mogą oni być powołani ponownie.

Po upływie kadencji członkowie i ich zastępcy sprawują swoje funkcje do momentu powołania nowych lub ponownego powołania dotychczasowych członków i ich zastępców.

Artykuł 24

Członkowie Komitetu Doradczego i ich zastępcy są powoływani przez Radę, która, wybierając przedstawicieli związków zawodowych i organizacji pracodawców dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych odpowiednich sektorów gospodarki.

Lista członków i ich zastępców jest publikowana przez Radę w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 25

Komitetowi Doradczemu przewodniczy członek Komisji lub jego przedstawiciel. Przewodniczący nie uczestniczy w głosowaniach. Komitet zbiera się co najmniej dwa razy w roku. Posiedzenia są zwoływane przez przewodniczącego z jego własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej jednej trzeciej członków.

Obsługę sekretariatu zapewniają służby Komisji.

Artykuł 26

Przewodniczący może zaprosić do udziału w posiedzeniach, w charakterze obserwatorów lub ekspertów, osoby lub przedstawicieli podmiotów o dużym doświadczeniu w dziedzinie zatrudniania i przemieszczania się pracowników. Przewodniczącego mogą wspomagać doradcy techniczni.

▼M2

Europejski Urząd ds. Pracy, ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego (UE) 2019/1149 ⁽¹⁾, bierze udział w posiedzeniach Komitetu Doradczego w charakterze obserwatora, zapewniając w stosownych przypadkach wkład techniczny i wiedzę fachową.

▼B*Artykuł 27*

1. Opinia Komitetu doradczego jest ważna, jeżeli została wydana przy udziale co najmniej dwóch trzecich członków Komitetu Doradczego.

2. Opinie muszą zawierać uzasadnienie i są przyjmowane bezwzględną większością ważnie oddanych głosów; poglądy mniejszości, na jej wniosek, są dołączone do opinii na piśmie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1149 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiające Europejski Urząd ds. Pracy, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 883/2004, (UE) nr 492/2011 i (UE) 2016/589 oraz uchylające decyzję (UE) 2016/344 (Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 21).

▼ B*Artykuł 28*

Komitet Doradczy opracowuje regulamin określający metody jego pracy, który wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Radę, po uprzednim zasięgnięciu przez nią opinii Komisji. Wejście w życie wprowadzonej przez Komitet ewentualnej zmiany regulaminu następuje w tym samym trybie.

*SEKCJA 2**Komitet Techniczny*▼ M2▼ B

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

▼ M2*Artykuł 35*

Regulamin Komitetu Doradczego, który wszedł w życie w dniu 8 listopada 1968 r., pozostaje w mocy.

▼ B*Artykuł 36*

1. Niniejsze rozporządzenie nie narusza postanowień Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w zakresie prawa podejmowania pracy przez osoby posiadające kwalifikacje w dziedzinie energii jądowej ani jakichkolwiek przepisów wydanych w celu wykonania tego traktatu.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się jednak do kategorii pracowników, o której mowa w pierwszym akapicie, a także do członków ich rodzin w takim zakresie, w jakim ich sytuacja prawna nie została uregulowana w traktacie lub we wspomnianych powyżej przepisach.

2. Niniejsze rozporządzenie nie narusza przepisów wydanych zgodnie z art. 48 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Niniejsze rozporządzenie nie narusza zobowiązań państw członkowskich wynikających ze szczególnych stosunków lub przyszłych umów z niektórymi krajami lub terytoriami pozaeuropejskimi, opartych na więzach instytucjonalnych istniejących w dniu 8 listopada 1968 r. lub wynikających z umów, istniejących w dniu 8 listopada 1968 r. z niektórymi krajami lub terytoriami pozaeuropejskimi, opartych na więzach instytucjonalnych, które między nimi istniały.

Pracownicy z tych krajów lub terytoriów, którzy zgodnie z niniejszym przepisem wykonują pracę najemną na terytorium jednego z tych państw członkowskich, nie mogą powoływać się na przepisy niniejszego rozporządzenia na terytorium pozostałych państw członkowskich.

▼B*Artykuł 37*

Państwa członkowskie przekazują Komisji w celach informacyjnych teksty umów, konwencji lub porozumień na temat siły roboczej zawartych między nimi w okresie między ich podpisaniem i wejściem w życie.

▼M1

▼M2*Artykuł 39*

Wydatki administracyjne Komitetu Doradczego są uwzględnione w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w sekcji dotyczącej Komisji.

▼B*Artykuł 40*

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do państw członkowskich oraz ich obywateli, nie naruszając art. 2 i 3.

Artykuł 41

Rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

Artykuł 42

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I

**UCHYLONE ROZPORZĄDZENIE I WYKAZ JEGO KOLEJNYCH
ZMIAN**

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1612/68
(Dz.U. L 257 z 19.10.1968, s. 2)

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 312/
76
(Dz.U. L 39 z 14.2.1976, s. 2)

Rozporządzenie Rady (EWG) nr
2434/92
(Dz.U. L 245 z 26.8.1992, s. 1)

Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady
(Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77)

Jedynie art. 38 ust. 1

ZALĄCZNIK II

Tabela korelacji

Rozporządzenie (EWG) nr 1612/68	Niniejsze rozporządzenie
część I	rozdział I
tytuł I	sekcja 1
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
art. 3 ust. 1 akapit pierwszy	art. 3 ust. 1 akapit pierwszy
art. 3 ust. 1 akapit pierwszy tiret pierwsze	art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)
art. 3 ust. 1 akapit pierwszy tiret drugie	art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. b)
art. 3 ust. 1 akapit drugi	art. 3 ust. 1 akapit drugi
art. 3 ust. 2	art. 3 ust. 2
art. 4	art. 4
art. 5	art. 5
art. 6	art. 6
tytuł II	sekcja 2
art. 7	art. 7
art. 8 ust. 1	art. 8
art. 9	art. 9
tytuł III	sekcja 3
art. 12	art. 10
część II	rozdział II
tytuł I	sekcja 1
art. 13	art. 11
art. 14	art. 12
tytuł II	sekcja 2
art. 15	art. 13
art. 16	art. 14
art. 17	art. 15
art. 18	art. 16
tytuł III	sekcja 3

▼B

Rozporządzenie (EWG) nr 1612/68	Niniejsze rozporządzenie
art. 19	art. 17
tytuł IV	sekcja 4
art. 21	art. 18
art. 22	art. 19
art. 23	art. 20
część III	rozdział III
tytuł I	sekcja 1
art. 24	art. 21
art. 25	art. 22
art. 26	art. 23
art. 27	art. 24
art. 28	art. 25
art. 29	art. 26
art. 30	art. 27
art. 31	art. 28
tytuł II	sekcja 2
art. 32	art. 29
art. 33	art. 30
art. 34	art. 31
art. 35	art. 32
art. 36	art. 33
art. 37	art. 34
część IV	rozdział IV
tytuł I	—
art. 38	—
art. 39	art. 35
art. 40	—
art. 41	—
tytuł II	—
art. 42 ust. 1	art. 36 ust. 1

▼B

Rozporządzenie (EWG) nr 1612/68	Niniejsze rozporządzenie
art. 42 ust. 2	art. 36 ust. 2
art. 42 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie	art. 36 ust. 3 akapit pierwszy
art. 42 ust. 3 akapit drugi	art. 36 ust. 3 akapit drugi
art. 43	art. 37
art. 44	art. 38
art. 45	—
art. 46	art. 39
art. 47	art. 40
—	art. 41
art. 48	art. 42
—	załącznik I
—	załącznik II